

[Finansministeren]

løst af en om end meget moderat opgang i løbet af 1981, hvor virkningerne på verdensøkonomien af det andet oliechok ville have udspillet sin rolle. Det er endnu for tidligt at sige noget om, hvorledes den prisforhøjelse på 10 pct., som OPEC-landene netop har besluttet, vil influere på verdensøkonomien, men det er indlysende, at denne forhøjelse og den fortsatte konflikt i Det mellemste Østen skaber usikkerhed hos de forskellige landes regeringer, usikkerhed om nye væsentlige energiprisstigninger, og det tilskynder regeringerne til at fastholde den meget stramme økonomiske politik, der føres overalt. Der skal derfor ikke meget til, før selv det meget moderate økonomiske opsving i verdensøkonomien så at sige bliver kvalt, allerede inden det kommer i gang. I så fald vil udsigterne for investeringerne, produktionen og beskæftigelsen i Danmark blive endnu mere dystre, end de allerede er her ved udgangen af 1980.

De ugunstige virkninger på betalingsbalance og statsfinansernes stilling vil yderligere skærpe kravene til den stramme økonomiske politik, som vi allerede nu kan se det er bydende nødvendigt at føre og fastholde i de kommende år.

Det andet usikkerhedsmoment, jeg har i tankerne, er udfaldet til foråret af de igangværende overenskomstforhandlinger. Regeringen har som bekendt indtaget den holdning, at parterne selv må forhandle sig frem til en løsning. Jeg forstod på hr. Palle Simonsen, at det er et godt standpunkt, regeringen har taget, men i umiddelbar fortsættelse af dette siger hr. Palle Simonsen, at regeringen burde berede vejen, rulle den røde løber eller vel nærmere en pengesæk ud i form af skattelettelser. Jeg mener ikke, der er overensstemmelse mellem at rose standpunktet om ikke at blande sig og så sige, at regeringen burde blande sig forlods.

Vi har gjort det, at vi har bestræbt os på, så nøgternt som det er muligt, at beskrive den samfundsøkonomiske baggrund for de overenskomster, der skal indgås, og det er en mørk beskrivelse af udsigterne. Den har vi givet til offentligheden og dermed også til arbejdsmarkedets parter. Netop derfor, og fordi der i 1981 kun tegner sig en meget moderat økonomisk vækst om overhovedet nogen, både tror og håber vi på besindighed og realisme hos arbejdsmarkedets parter både

på det private og på det offentlige arbejdsmarked. Vi er jo part i sagen, når det drejer sig om det offentlige område, og jeg kan sige, at som offentlig arbejdsgiver er regeringen og jeg indstillet på denne linje.

Urealistiske lønforhøjelser i samfundet vil øge inflationen og omsætte sig i et indenlandsk efterspørgselspres, der uundgåeligt vil medføre en kraftig forringelse af betalingsbalancestillingen. Erhvervslivets konkurrenceevne vil blive forringet, den nødvendige strukturforbedring i samfundet over mod en større konkurrencedygtig produktionssektor vil blive modvirket og tidspunktet for den helt uomgængelige opretning af den danske økonomi yderligere udskudt. Regeringen vil i en sådan situation være tvunget til at foretage nye stramninger i finanspolitikken, med en udsigtsløs stigning i den alt for høje arbejdsløshed til følge.

Det er jo rigtigt, som flere af talerne har været inde på, at den statsfinansielle stilling undergår yderligere forværring. Ifølge de seneste skøn over statsfinanserne vokser underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet med 4 mia. kr. fra 1980 til 1981, hvor det skønnes at udgøre 21 mia. kr. Også relativt, f. eks. målt i forhold til bruttonationalproduktet, er det statsfinansielle underskud voksende og vil andrage ca. 5 pct. i 1981.

Selv om dette budgetunderskud i international sammenhæng ikke er voldsomt, er det selvkært, at regeringen hellere havde set en nedadgående tendens i det statslige budgetunderskud, vel at mærke hvis dette i øvrigt afspejlede en positiv udvikling i samfundsøkonomien.

Jeg vil nemlig gerne advare imod, at man mere eller mindre stirrer sig blind på det statsfinansielle underskud og ikke gør sig den ulejlighed at sætte det ind i en overordnet samfundsøkonomisk sammenhæng. De samfundsøkonomiske uligevægtsproblemer kommer jo ud over i det statslige budgetunderskud tillige til udtryk i betalingsbalanceunderskuddet og i beskæftigelsesunderskuddet, altså i arbejdsløsheden.

Forestillede man sig, at der igennem en hårdhændet finanspolitik blev fremkaldt en drastisk nedbringelse af underskuddet på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget, ville det være modstykket til et tilsvarende fald i den indenlandske efterspørgsel. Det ville forbedre betalingsbalancestillingen, men investe-